

Sted om dette Ændringsforslag, er man ad andre Veje naaet frem saaledes, at det mildner noget paa selve Lovforslaget og saaledes tør jeg vel sige, at Frugten af dette Ændringsforslag er et Ændringsforslag, der er stillet under Nr. 17 af hele Udvalget, og som jeg selvfølgelig haaber vil gaa igennem Rigsdagen, et Forslag, der udvider Paaankeretten for Landarbejderne til ogsaa at omhandle det Forhold, at Kommissionen ikke vil gaa saa højt op med Laaneværdien som Andrageren ønsker det. Jeg skal tilføje, at saa længe vi have den nuværende Landbrugsminister, er jeg ikke bange for denne Bestemmelse, da jeg er sikker paa, at han ikke vil tage i Betænkning at udtale i dette Ting, at han vil udføre denne Lov, som nu forhaabentlig bliver vedtagen, paa samme Maade som den gamle Lov har været udført i Praksis. I Øjeblikket har dette altså ikke stort at betyde. Men der kunde hænde den højtærede Landbrugsminister noget menneskeligt, man ved jo aldrig, hvor længe man lever, og derfor vil jeg foretrække, at det kôm til at staa i selve Loven i Stedet for, at det er overladt til Landbrugsministeren at træffe Bestemmelse paa dette Punkt. Desværre kan Landbrugsministeren jo kun træffe Bestemmelse, hvor Egnens Jordpriser vise sig at være særlig høje. Som sagt, hvis den højtærede Landbrugsminister kunde give en Garanti for, at han kunde leve i de fem Aar, i hvilke Loven forhaabentlig vil komme til at virke, kunde jeg renoncere derpaa, og jeg tillægger heller ikke Sagen stor Betydning. Men jeg gentager, at det navnlig er, fordi Ændringsforslag under Nr. 17 udvider Landarbejderens Ret til at klage til Ministeren, naar de fremtidige Kommissioner ligesom de tidligere se anderledes end han paa Sagen. Jeg kan for øvrigt kun glæde mig over, at Ændringsforslaget under Nr. 13 allerede har sat denne Frugt: Ændringsforslaget under Nr. 17.

Dernæst kommer jeg til Ændringsforslag under Nr. 19, der er stillet af Mindretallet under Nr. 5 sammen med det ærede Medlem for Skive (Carl Hansen). Det gaar ud paa, at andet Stykke af § 9 udgaar. Denne Paragraf er ogsaa en af de ny Bestemmelser, som jeg ikke kan erkende for at være heldig. Dette at ville fastslaa, at Husmanden eller Landarbejderen ikke kan faa mere, end hvad Jord og Bygninger have kostet ham, at han ikke, hvis han da har en nogenlunde antagelig Besætning, kan faa $\frac{9}{10}$ af, hvad Jord,

Bygninger, Besætning og Inventar har kostet ham, er i Modstrid med Lovens Princip, som det har været forstaaet tidligere, og jeg vilde nødigt have, at Lovgivningsmagten skulde fastslaa, at $\frac{1}{10}$ af en saadan Ejendoms Værdi var nok baade til Besætning og Inventar, thi hvis det var saa, vilde det være en Underkendelse af det store Arbejde, som Husmændene have gjort netop paa dette Omraade ved at forøge deres Besætninger i langt større og stærkere Forhold, end Tilfældet er paa de store Gaarde. Denne Bestemmelse er jeg absolut imod, jeg kan ikke erkende Nødvendigheden af en saadan Bestemmelse, det er en meget betydelig Indskrænkning af § 7, i hvilken man tilsiger dem $\frac{9}{10}$ af det, der medgaar til Indkøb af Jord, Opførelse af Bygninger og Anskaffelse af Besætning og Inventar m. m. Det nytter kun lidt at tilsige dem $\frac{9}{10}$ i den ene Paragraf, naar man i den næste siger, at Beløbet ikke maa overskride det, som Jord og Bygninger have kostet. Denne Bestemmelse ligner, som sagt, den under Nr. 3 h, som jeg før omtalte, det er en ny Bestemmelse, som jeg ikke kan erkende for at være et Fremskridt, tværtimod, og jeg vil derfor indstændig fraraade Tinget at vedtage den.

Ogsaa § 20 er af de ny Bestemmelser, som jeg var ked af, og jeg er derfor glad ved, at hele Udvalgets Syn paa dette Punkt er faldet sammen med mit, saa at Udvalget er enigt om, at § 20 bør udgaa. Det er af den Slags indskrænkende Bestemmelser, som jeg ikke tror, der er nogen som helst Grund til at gennemføre. Ændringsforslag under Nr. 24 er kun en Følge af Ændringsforslag Nr. 5.

Maa jeg til Slutning sige, at jeg i og for sig godt kunde stemme for Ændringsforslag under Nr. 20, som blev motiveret af det ærede Medlem for Aarhus (Harald Jensen), og det udtalte jeg ogsaa ved 1. Behandling. Jeg vedkender mig fremdeles, at det vilde glæde mig, om der maaske ogsaa ad den Vej kunde aabnes den ubemidlede Landarbejder en Adgang til at komme ind under lignende Betingelser som de Landarbejdere, der have været i Stand til at samle den i Lovforslaget omhandlede Sum, om der gennem offentligt Fæste kunde aabnes ham en Vej til uden større Midler at komme til at drive en saadan Jordejendom, altsaa ikke som Ejer, men som Bruger. Jeg haaber, at dette Spørgsmaal ogsaa maa blive overvejet i Fremtiden, saa at et Forsøg ogsaa her kunde blive gjort. Jeg kunde, som sagt, i og for sig godt stemme